

Warszawa, grudzień 2011

Z dniem 1 października 2011 r. weszło w życie rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 18 sierpnia 2011 r. w sprawie obowiązkowych szczepień ochronnych (Dz. U. z 2011 r., Nr 182, poz. 1086). W przedmiotowym rozporządzeniu uwzględnione zostały nowe wskazania do szczepienia przeciw pneumokokom oraz poszerzone zostały wskazania epidemiologiczne do szczepienia (ze względów środowiskowych) w zakresie ospy wietrznej u dzieci. Zgodnie z § 3 pkt 8 lit. c rozporządzenia obowiązek poddania się szczepieniom ochronnym przeciw ospie wietrznej obejmuje dzieci do ukończenia 12 roku życia, inne niż wymienione w lit. a i b tego paragrafu, narażone na zakażenie ze względów środowiskowych w szczególności narażone na zakażenie ze względu na czasowe lub stałe przebywanie we wspólnych pomieszczeniach, co umożliwia przeniesienie wirusa i wybuch ogniska epidemicznego, w tym zwłaszcza w domach opieki długoterminowej, domach dziecka, żłobkach i innych instytucjach opiekuńczych. Pojęcie „innych instytucji opiekuńczych” nie zostało zdefiniowane ani na gruncie ww. rozporządzenia, ani na gruncie przepisów ustawy z dnia 5 grudnia 2008 roku o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz.U.234, poz. 1570 z późn. zm.). Pojęcia tego nie zawierają również inne regulacje prawne. W związku z powyższym należałoby dokonać wykładni systemowej oraz celowościowej (teleologicznej) tego przepisu. Nie jest przypadkowe wymienienie pojęcia „inne instytucje opiekuńcze” po wyrażeniu „żłobki”. Przez instytucję opiekuńczą należałoby rozumieć instytucję, która pełni funkcję opiekuńczą wobec dziecka. Chodzi zatem o zinstytucjonalizowaną formę prawną sprawowania opieki, podobną do żłobka. Wykładni tego pojęcia mogą posłużyć przepisy ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3. Zgodnie z art. 2 ust. 1 tej ustawy, opieka nad dziećmi w wieku do lat 3 może być organizowana w formie żłobka lub klubu dziecięcego, a także sprawowana przez dziennego opiekuna oraz nianię. „Inne instytucje opiekuńcze” będą formami zinstytucjonalizowanej opieki sprawowanymi na podstawie przepisów tej ustawy. Ogólne pojęcie użyte w przepisach ww. rozporządzenia zapobiega sytuacji, gdy w przypadku ewentualnych nowelizacji ustawy o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 poszerzany będzie katalog instytucji opiekuńczych. Powyższej wykładni nie podważa to, iż w przepisie § 3 pkt 8 lit. c rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 18 sierpnia 2011 r. w sprawie obowiązkowych szczepień ochronnych jest mowa o dzieciach „do ukończenia 12 roku życia”. Do tych dzieci znajdują bowiem zastosowanie inne formy wychowawczo-opiekuńcze, wymienione w tym przepisie (domy dziecka).

Powyższy przepis ustanawia dwa kryteria, które należy łącznie odczytywać. Bezpłatne szczepienie przysługuje dziecku uczęszczającemu do żłobka bez względu na jego wiek, jednocześnie w przypadku gdy jest ono narażone na zakażenie ze względu na środowiskowych, w szczególności narażone na zakażenie ze względu na czasowe lub stałe przebywanie we wspólnych pomieszczeniach. Przedmiotowy przepis nie dotyczy natomiast przedszkoli z tego powodu, iż przedszkoli nie można byłoby zakwalifikować jako instytucje opiekuńcze. Ustawą stanowiącą podstawę ich funkcjonowania jest bowiem ustawa z dnia 7 września 1991 r. o *systemie oświaty* (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.), która wskazuje, iż system oświaty obejmuje m. in. przedszkola (art. 2 pkt 1 ustawy). Przedszkola zatem pełnią funkcję edukacyjną, wychowawczą, nie zaś wyłącznie opiekuńczą. Tymczasem przepis § 3 pkt 8 lit. c przedmiotowego rozporządzenia należałoby literalnie odnosić do instytucji opiekuńczych, tj. pełniących wyłącznie funkcje opiekuńcze (takie jak żłobki).

Biorąc powyższe pod uwagę uprzejmie informuję, że zgodnie z art. 14 ust. 1 ustawy o systemie oświaty, wychowaniem przedszkolnym obejmuje się dzieci od początku roku szkolnego w roku kalendarzowym, w którym dziecko kończy 3 lata, do końca roku szkolnego w roku kalendarzowym, w którym dziecko kończy 6 lat. Wychowanie przedszkolne jest realizowane w przedszkolach, oddziałach przedszkolnych, szkołach podstawowych oraz w innych formach wychowania przedszkolnego. Instytucje zatem realizujące tzw. wychowanie przedszkolne można byłoby uznać za przedszkola, których nie dotyczyłaby wskazana powyżej regulacja. Instytucje opiekuńcze, bez względu na nazwę, działające w oparciu o obowiązujące przepisy, pełniące funkcje opiekuńcze mogłyby kwalifikować się pod zastosowanie przepisu § 3 pkt 8 lit. c cytowanego na wstępie rozporządzenia.

Jednocześnie w związku z brakiem regulacji prawnych w zakresie dokumentowania uczęszczania dziecka do żłobka lub innej instytucji opiekuńczej wskazać należy, iż w celu zapewnienia skuteczności stosowania regulacji prawnych, należałoby ewentualnie przyjąć praktykę wystawiania odpowiednich zaświadczeń przez wskazaną w przedmiotowym przepisie instytucję (np. żłobek).